

VARSTVO JAM

Jure Košutnik

ČISTILNA AKCIJA DZRJL 2018

Društvo je tudi v letu 2018 organiziralo čistilno akcijo. Na podlagi popisa onesnaženih jam smo določili dve jami - Brezno pod Lukaš hribom (kat. št. 10156) in Smetišče (kat. št. 6994). Termnsko smo se priključili čistilni akciji »Očistimo Kočevsko 2018« in čistili v soboto 14. aprila 2018. Sodelovanje z lokalno skupnostjo je imelo svoje prednosti, saj smo prejeli nekaj skoraj novih močnih vreč »bigbag« in kosilo ob jezeru. Ker je čistilna akcija sovpadla z eno zadnjih akcij jamarske šole in se je večji del aktivnega članstva pridružil prosvetni akciji, se je na kavi in malici v Orneku zbrala majhna, vendar izbrana ekipa Članov. Pipi in Melkijad, Vrtnar, Stari, Pipistrel, Pestoter, Fosilc in jaz. Skupaj na tisti dan povprečno stari natančno 50 let.

Prvi cilj je bila jama Brezno pod Lukaš hribom, ki leži dober kilometer zračne razdalje od naselja Smuka. Jamo smo hitro našli, v boku globoke vrtače, 100 metrov od makadamske ceste, po kateri smo se pripeljali. Matija se je nemudoma lotil opremljanja 30 metrov globokega skoraj enovitega vhodnega brezna (jama je po katastru dolga 57 in globoka 38 metrov). Stari je pripravil škripčevje za izvlek, Primož je nekoliko pod vhomom bingljal na vrvi in skrbel, da se sod s smetmi ni zatikal na poti ven. Ostali smo vlekli sod iz jame in poskrbeli, da so smeti pristale ob makadamu, kjer jih je v naslednjih dneh pobralo lokalno komunalno

podjetje. Moralo je pokonci držala uporaba starega, plitvega in polnega vodnjaka s pokrovom, ki je imel ravno prav veliko luknjo, da smo vanj spustili dve gajbi piva in kljub toplemu dnevu pili hladno pivo.

Količina smeti v jami je bila po popisu okoli 5 m³, vendar smo sod izvlekli le petkrat in skupaj izvlekli le okoli pol kubika. Našli smo veliko praznih polivinilnih vrečk (ena je vsebovala ostanke domače živali), gumo Semperit, kahlo, bakren kotliček in skrivljeno železje. Našli pa smo tudi 54 blatnih, podolgovatih kovinskih tulcev, iz katerih so štrlele žičke in smo jih izvlekli v ločenem potegu ter zaradi suma na eksplozivna sredstva ustrezno odstranili od delovišča. Kasneje se je izkazalo, da gre za detonatorje, nekatere morda še povsem uporabne.

Ker je bil čas za obljubljeni kosilo in ker signal ni bil pravšnji za priklic »organov«, smo se z detonatorji v prtlačniku zapeljali do jezera. Dobro in obilno kosilo s pijačo je bilo brezplačno za vse, ki so tisti dan čistili Kočevsko občino. Še pred južino smo vestno poklicali 112 in pristojne obvestili o najdbi sumljivih predmetov. Poklicali so nas deminerji iz centra za zaščito in reševanje na lgu, prosili za fotografijo najdbe in sporočili, da so na poti in bodo detonatorje prevzeli. Dejansko smo robo predali predstavnikom PGD Kočevje in kazalo je, da je zgodba zaključena.

Ena akcijska, pod Lukaš hribom (foto: Marjan Kapele).

Detonatorji (foto: Jure Košutnik).

Kosilo, foto a la Klok (foto: Jure Košutnik).

Odpravili smo se na do naslednje jame, Smetišča (jama je po katastru dolga 34 in globoka 22 metrov). Jama se odpira v boku večje vrtače, je bolj ali manj vodoravna z ozkim poševnim vhomom. Večina od pol kubičnega metra smeti, ki smo jih iz jame izvlekli, je ležala v vhodnem delu. Še preden smo se pripeljali do jame, so me po telefonu poklicali s policijske postaje Kočevje. Tema so bili detonatorji in ni kazalo drugače, kot da odložim kolege pri jami, sam pa se vrnem v Kočevje. Pri jezeru sem skočil v marico in oddrveli smo na »kraj zločina«, do Brezna pod Lukaš hribom. Med potjo sem prijaznima policistki in njenemu kolegu razložil vse o jamarstvu, jamarski tehniki in plemenitem poslanstvu reševanja pitne vode prav na takih čistilnih akcijah, kot je bila današnja. Po ogledu vhoda v jamo in fotografiranju brezna ter kupa izvlečenih smeti, smo sestavili zapisnik. Ugotovili smo, da teoretično sicer obstaja

Smeti Smetišče (foto: Jure Košutnik)

sum kaznivega dejanja povzročanja splošne nevarnosti, saj smo eksplozivna sredstva pripeljali v strnjeno naselje, vendar smo ugotovili tudi, da glede na izgled detonatorjev (lahko bi šlo tudi za elektronske komponente), nevednost jamarjev in na pomanjkanje signala pri jami ni šlo drugače.

Ko sem se po treh urah vrnil do Smetišča, si jama tega imena ni več zaslužila. Smeti so v bigbaju ob cesti čakale komunalce, jamarji pa so bili pri tekočih zadevah. Pestoter je celotno akcijo posnel, dopoldne pa se nam je pridružil tudi gospod Kapele, lokalni fotograf, ki ga je naše delo zelo zanimalo in ga je dodobra fotografsko ovekovečil. Pred Breznom pod Lukaš hribom smo imeli tudi »kontrolno«. Obiskala nas je Tina, predstavnica organizatorjev čistilne akcije, ki čistilne akcije društva na Kočevskem spremlja že vrsto let.

Skupinska s Tino, pod Lukaš hribom (foto: Marjan Kapele).